

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, a dr. Mogyorósi Mihályügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Szilágyi István jogtanácsos által képviselt **Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal** (1054 Budapest, Széchenyi u. 2.) alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. szeptember 18. napján kelt 3.P/P.V.21.421/2006/27. számú ítélete ellen a felperes 2007. október 2. napján 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az állam javára, az adóhatóság felhívására az ott írt számlára 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2006. március 7. napján előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság a Ptk. 349. §-a alapján kötelezze az alperest 125.376.472 Ft, ennek 2006. január 21. napjától a kifizetés napjáig járó a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata (6 + 7 %) valamint a perköltség megfizetésére. A felperes keresetében előadta, hogy 2003. február 4-én elrendelt 2001. és 2002. évre vonatkozó adóellenőrzés során az elsőfokú adóhatóság figyelmen kívül hagyta a perrel érintett időszakban még hatályos az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (Art.) 1. § (3), (6) és (7) bekezdésében írtakat, és ha nem is szándékosan, de súlyosan gondatlanul járt el, amikor „segítő együttműködést” igénylő kérése soron kívüli teljesítésére bírta rá a Vám- és Pénzügyőrséget, majd a megalapozatlan döntését még a bírósági felülvizsgálat előtt köztudottá tette és ezzel a felperest gazdaságilag ellehetetlenítette. Az elsőfokú adóhatóság részéről eljáró revizor már korábban is

végzett ellenőrzést a felperesi cégnél, amely során a felperessel összetűzésbe keveredett. Az egyes adókötelezettség teljesítésére irányuló ellenőrzés során az adóhatóság a felperesre hátrányos megállapítást nem tudott tenni, és ezért rendelt el vizsgálatot az áfa körében is. A Vám- és Pénzügyőrség állásfoglalása a felperes szerint kötelező erővel nem rendelkezik, az adóhatóság mégis erre alapította döntését és kötelezte a felperest adóhiány megfizetésére. Állította, hogy egyidejűleg a felperes jelentősebb üzleti partnereinél is vizsgálatot rendelt el az alperes, melynek során megállapította, hogy a felperes kimenő számlái a helytelen adómérték és vámtarifaszám miatt nem minősülnek az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (Áfa-törvény) 35. § (1) bekezdése szerinti adó levonására jogosító dokumentumoknak, illetve a kimenő számlákon 12 % helyett 25 %-os áfát kellett volna felszámítaniuk, és ezen az alapon az alperes a partnercégek terhére is jelentős adókülönböt állapított meg. Ennek következtében a felperes rövid időn belül elvesztette partnereit. Az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben piacvesztés okán 85.376.472 Ft, piacvezetői pozíciójának, üzleti jóhírneve elvesztése miatt 40.000.000 Ft kár érte. Az alperes védekezése ismeretében tagadta, hogy az alperes az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította volna, mivel az ellenőrzést illetően annak a véleményének adott hangot, hogy az áttarifálás az alperes megsértett ügyintézőjének ötlete volt, és célja nyilvánvalóan csak a bosszú lehetett (az alperes állapította meg a vámtarifaszám téves voltát, soron kívüliséget kért és segítő együttműködést, mikor a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének közlése csak tájékoztató jellegű volt). Az elsőfokú határozat meghozatalakor már megjelent a Magyar Közlönyben a 19/2003. (IV. 29.) ESzCsM rendelet mellékleteként a felperessel konkurens cég termékeinek jegyzéke, továbbá a felperes összes üzleti partnerénél egyidejűleg ellenőrzést rendelték el.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Állította, hogy magatartása nem volt felróható, úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, nyilvánvaló és vétkes mulasztás nem terheli. A felperesnél az áfa-ellenőrzés elrendelése megfelelt az Art. rendelkezéseinek. Az Áfa-törvény 67. §-ára hivatkozva kifejtette, hogy a vámtarifaszámokat kötelező jelleggel a Kereskedelmi Vámtarifa tartalmazza, az pedig a Vám- és Pénzügyőrség besorolásán alapul. A vámjogról, vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény végrehajtására kiadott 45/1996. (III. 25.) Korm. rendelet 241. §-a és 243/A. § (5) bekezdése eltérést nem engedő módon a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetét jelöli meg a szakvélemény adására hatósági jogkörrel rendelkező szervként. Amikor az alperes ezt az intézményt kereste meg, kellő körültekintéssel járt el, úgy, ahogy ez az adott helyzetben általában elvárható. Ezt alátámasztja, hogy a fellebbezés folytán a másodfokú eljárásban is megkereste felhívva a figyelmet, hogy az adóhatóság határozata, annak megállapításai kizárólag a vámtarifa besoroláson, így a Vegyvizsgáló Intézet szakvéleményén nyugszik. Mérlegelési jogkörében eljárva az alperes jogszerűen alapította döntését ezen intézet állásfoglalására. Önmagában az a tény, hogy az alperes téves döntést hozott, téves volt a jogszabály-értelmezése, kártérítési felelősségét nem alapozza meg. A felperes által előadottak nem

bizonyítják, hogy az alperes által alkalmazott vámtarifa besorolás eredményezte az érvényesített kárt, a magasabb áfakulcs alkalmazása miatt a felperes az üzleti partnereit nem veszthette el, hiszen az áfa összegét az értékesítő az adóhatóság felé elszámolja (megfizeti), míg a vevő azt levonásba helyezi (esetleg visszaigényli). Mindez az okozati összefüggés hiányát is feltételezi. Tagadta, hogy a felperes az alperes határozata miatt nem tudott volna számlát kibocsátani. Előadta, hogy az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 32. § (2) bekezdése szerint járt el, amikor szakértőként a jogszabályban meghatározott szervet kereste meg, melynek véleményét a bizonyítékok között mérlegelve hozta meg a döntését. Utóbb arra is hivatkozott, hogy a felperes az ellenőrzés jogszerűségét vitatta, de ez a követelés csak az első fokon eljáró adóhatósággal szemben érvényesíthető, minthogy maga az alperes nem végzett ellenőrzést. Az alperes vitatta, hogy az eljáró revizort személyes sértettség vezette volna illetve, hogy ő szándékos magatartásával kárt kívánt volna okozni a felperesnek, hogy az alperes részéről a felperessel szemben tanúsított kiemelt figyelem miatt történt volna meg az ellenőrzés elrendelése, hogy a felperesi keresetben állított piacvesztéshez az adóhatósági határozatok vezettek és azt is, hogy a felperes üzleti partnerei az alperestől szereztek tudomást a felperessel szemben meghozott határozatról. Állította, hogy ugyanabban a tárgykörben jogszerűen rendelt el vizsgálatot a felperes partner cégeinél.

A Fővárosi Bíróság 2007. szeptember 18. napján meghozott 3.P/P.V.21.421/2006/27. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 3.453.700 Ft perköltséget, külön felhívásra az állam javára 900.000 Ft eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság a felperesi keresetet a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálta és kifejtette, hogy a kártérítési felelősség csak akkor állapítható meg, ha e két rendelkezésben írt valamennyi konjunktív előfeltétel fennáll. Ezért azt kellett feltárni, hogy az alperes eljárása során tanúsított-e olyan felróható jogellenes magatartást, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott, és amely kár a felperes által benyújtott fellebbezéssel nem volt elhárítható. Rögzítette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes eljárása jogellenes és felróható volt, és hogy ezzel okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott.

Az elsőfokú bíróság a felperes által hivatkozott felróható és jogellenes alperesi magatartás tekintetében elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes mely okból, milyen előzmények után rendelt el a felperesnél 2001. és 2002. évet érintően áfavizsgálatot; hogy az alperes eljáró revizora a felperes gazdasági ellehetetlenítése érdekében vetette-e fel az áfakulcs helyességének vizsgálatát; az alperes első- és másodfokú eljárása során tanúsított-e felróható magatartást. Azt is vizsgálat tárgyává tette, hogy az alperes illetve alkalmazottja megvalósított-e nyilvánvaló és kirívó jogszabálysértést, mert csak ez alapozza meg a közigazgatási szerv kártérítési felelősségét.

Az Art. 51. § (1) bekezdését ismertetve rögzítette, hogy az adóhatóság az adóbevétel megrövidítése, költségvetési támogatás, adóvisszaigénylés jogosulatlan igénybe-vételének megakadályozása érdekében rendszeresen ellenőrzi az adózókat, az adózásban résztvevő más személyeket. A 2003. március 6. napján kelt 5269602136 számú jegyzőkönyv alapján, melyet közokiratnak minősített, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a revizor az ellenőrzés során jutott arra a következtetésre, hogy a kimenő számlákon feltüntetett vámtarifaszám miatt a felperes nem jogszerűen alkalmazta a 12 %-os adókulcsot és megállapította, hogy a felperes sok esetben ugyanezen terméket 25 %-os áfakulccsal értékesítette. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében a tanúvallomások egyéb bizonyítékokkal történő összevetése alapján - különös figyelemmel az ellenőrzésről felvett jegyzőkönyvre - nem látta igazoltnak, hogy a revizor a felperesnek szándékosan joghátrányt kívánt okozni. A felperessel szemben valós indok alapján került sor az áfaellenőrzésre, az alperes az Art. 51. § (1) bekezdésében foglalt feladatait teljesítette, felróhatóság nem terheli.

Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az elsőfokú adóhatóság az Art. 51. § (1) bekezdés utolsó fordulata, 62. § (3) és (4) bekezdése, az Áe. 26. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségeit teljesítette, a tényállás feltárása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette, azaz a perrel érintett termékek vonatkozásában az alkalmazandó vámtarifaszám meghatározása érdekében a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetét, mint szakhatóságot megkereste. Az első- és másodfokú adóhatóság az Áe. 32. § (1), (2) bekezdéseiben és az Art. 62. § (5) bekezdésében írt kötelezettségének tett eleget a szakhatósági megkereséssel, minthogy a termékek tarifális besorolása szakkérdésnek minősült. Az adóhatóság a kirendelendő szakértő személyéről mérlegelési jogkörében szabadon dönthet. E körben utalt 45/1996. (III. 25.) Korm. rendelet 243/A. § (5) bekezdés b) pontjára és ezen belül arra, hogy a vámhatóság jogosult a termékazonosításhoz szükséges állásfoglalás kiadására. Az alperes szakhatósághoz intézett megkereséseinek megfogalmazásában sem látta igazoltnak az elsőfokú bíróság azt, hogy a megkeresés a valós tényektől függetlenül azért történt, hogy az alperes álláspontját igazolja. A Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetéhez címzett megkeresésekben alkalmazott megfogalmazás („segítő együttműködését megköszönve”) önmagában nem igazolja azt a felperesi állítást, hogy az adóhatóság megkeresése kizárólag azért történt, hogy a vámhatóság a termék besorolása körében tett megállapításait igazolja. Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy az alperes a vámhatóságnak rendelkezésére bocsátotta a felperes által a termékek besorolásához biztosított okiratokat. A szakhatóság a 214/1998. (XII. 19.) VPOP utasítás alapján járt el, amikor a benyújtott dokumentumok alapján kiadta írásbeli állásfoglalását, melynek megtételekor minden adat rendelkezésére állt. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság nem látta igazoltnak, hogy a szakhatóság érdemi vizsgálat nélkül kizárólag az alperes álláspontjának az igazolására adta volna ki az állásfoglalásait és azt sem, hogy az alperes a felperes jogainak csorbítása érdekében a tények figyelmen kívül hagyásával működött volna együtt a vámhatósággal.

A Fővárosi Bíróság 16.K.33.562/2003/13. számú ítélete megállapította, hogy az első- és másodfokú adóhatóság téves döntést hozott. Ennek során rögzítette, hogy annak eldöntéséhez, miszerint a felperes jogosan használta-e a 12 %-os áfakulcsot, az Áfa-törvény 28. § (2) bekezdése és az 1. számú melléklet I. része volt az irányadó. A közigazgatási ítélet is megállapította, hogy ez olyan szakkérdés, melynek eldöntéséhez sem az adóhatóság, sem a közigazgatási perben eljáró bíróság nem rendelkezik a szükséges szakértelemmel. Az első- és másodfokú adóhatóság a szakkérdés eldöntésére szakhatóságot keresett meg és döntését ennek állásfoglalására alapította. Az első- és másodfokú közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését az eredményezte, hogy a közigazgatási perben kirendelt igazságügyi szakértő a szakhatóságtól eltérően a termékeket a 392490 vámtarifaszám alá sorolta. Az elsőfokú bíróság szerint az adóhatóság jogszerűen alapította döntését a szakkérdésben adott állásfoglalásra, mérlegelési jogkörben meghozott döntése nem minősült nyilvánvalóan és kirívóan jogsértőnek pusztán amiatt, hogy a peres eljárásban kirendelt szakértő a vámhatósági állásfoglalástól eltérően sorolta be a termékeket. Az a tény sem eredményez kártérítési felelősséget megalapozó jogsértést, hogy az adóhatóság mérlegelési jogkörében a vámhatóság állásfoglalásával szemben nem a felperes által benyújtott szakértői véleményt vette figyelembe.

A perben lefolytatott tanúbizonyítás alapján az elsőfokú bíróság nem látta igazoltnak, hogy a revizor a felperessel szemben az általa hivatkozott ellenséges magatartást tanúsította volna. Életszerűtlennek minősítette, hogy amennyiben a felperes azt vélelmezte, hogy a revizor magatartása miatt joghátrány éri, ezt a közigazgatási eljárás során soha nem kifogásolta.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősséget megalapozó jogellenes, felróható magatartást az alperes részéről nem állapított meg. Mindazonáltal foglalkozott a kár bekövetkezésével és ennek az alperes magatartásával fennálló okozati összefüggésével. Ennek keretében a felperes egyik üzleti partnere, I.Z. tanúvallomásra utalt, aki előadta, hogy a gyógyászati segédeszközöket forgalmazó cégek egy szűk piacot jelentenek. A tanú állította, hogy konkurens cégektől szerzett tudomást arról, hogy az alperes megállapította a felperes részéről a 12 %-os áfakulcs jogosulatlan használatát. A tanúnak a felperessel üzleti kapcsolatban álló cége az adóhatóság határozata folytán a perrel is érintett gyógyászati segédeszközöket a továbbiakban nem a felperestől szerezte be, és ez az egész szakmára jellemző volt. 2003. novembere környékén az adóhatóság a tanú cégénél is átfogó áfaellenőrzést tartott, melynek során a felperestől származó bejövő számlákat fiktívnek tekintette a nem megfelelő áfakulcs miatt. Az elsőfokú bíróság e tanúvallomás alapján sem látta minden kétséget kizáróan igazoltnak, hogy a felperes kimutatásában szereplő piacvesztés bekövetkezett, és azt kizárólag az alperes döntése idézte elő figyelemmel arra a felperesi előadásra, hogy ebben az időszakban egy konkurens cég is megjelent a piacon hasonló termékkel, továbbá azt sem találta igazoltnak, hogy a felperesnél a kimutatásában jelzett mértékű piacvesztés következett be. Az adóhatóság az Art. 51. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének eleget téve más hasonló

tevékenységet folytató cégeknél is végzett ellenőrzést, mely tény ugyancsak nem igazolja jogellenes eljárását. A gazdálkodó szervezet esetében a piacvesztés alátámasztása a kereset jogalapjához tartozó szakkérdés, ami szakértői kompetenciába tartozik, és e körben az indítvány elmulasztása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperes terhén marad, bár az elsőfokú bíróság vonatkozó indítvány esetén sem tartotta volna indokoltnak a szakértő kirendelését a kártérítési felelősség egyéb eleme, a felróható és jogellenes magatartás hiányában.

Az elsőfokú bíróság perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött figyelembe véve a perértéket, ami alapján a jogtanácsosi munkadíjat megállapította utalva a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére is. A le nem rótt illetékről szóló rendelkezése az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés g) pontján, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapult.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Amennyiben ítélethozatalra a másodfokú bíróság nem látna lehetőséget, úgy közbenső ítélettel kérte megállapítani, hogy az alperes államigazgatási jogkörében eljárva kárt okozott, és az összecszerűség tárgyában a tárgyalás folytatására kérte utasítani az elsőfokú bíróságot. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által tett nyilatkozatokat, az általa becsatolt okiratokat szinte teljesen figyelmen kívül hagyta, és ítéletét kizárólag az alperes védekezésére alapította. A felperes álláspontja szerint az államigazgatási jogkörben okozott kár minden feltétele megvalósult. Külön hivatkozott a BH 1996. évi 311. számú jogesetre, mely szerint az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának alapvető feltétele, hogy a kárt a hatóság alkalmazottja a közhatalom gyakorlása, a hatósági feladatok ellátása során jogellenes tevékenységgel vagy jogszerű tevékenység elmulasztásával okozza. A 'vagy' szónak nyilvánvalóan az a jelentése, hogy e két feltételnek nem kell egyidejűleg fennállnia, elegendő, ha csak az egyik valósul meg. Az elsőfokú bíróság a jogellenes tevékenységet nem látta bizonyítottnak, ugyanakkor figyelmen kívül hagyta a jogszerű tevékenység elmulasztására vonatkozó felperesi bizonyítékokat, hiszen az alperes eljárásánál a hatályos jogszabályokat a termékek besorolásával kapcsolatos szakhatósági minősítéseket mellőzte, a már rendelkezésre álló illetve a felperes által felajánlott szakértői véleményeket nem vette figyelembe. A vám- és pénzügyőrségi megkereséseknél, a felperes partnereinél a kapcsolódó vizsgálatok lefolytatásánál súlyosan gondatlanul járt el. Állította, hogy az adott esetben nem lehet szó jogalkalmazási tévedésről, kizárólag az alperes kirívó jogszabálysértése idézte elő a kárt. A kártérítési felelősség egyes elemeinek vizsgálata keretében kifejtette, hogy a Fővárosi Bíróság közigazgatási perben meghozott ítélete egyértelműen bizonyítja az alperes döntő részben mulasztással megvalósított jogellenes magatartását. A közigazgatási perben eljáró bíróság nem minősítette jogszerűnek az adóhatóságok eljárását, mert a vámtarifaszám alá történő besorolást szakértői kérdésnek tekintette, és már e tény kellő bizonyítéku szolgált az alperes jogellenes magatartására, hiszen eljárása során rendelkezésére álltak a szakhatósági okiratok, a felperes által felajánlott

szakértők, de az Áe. 32. §-a alapján további szakértőket is bevonhattak volna. A közigazgatási perben beszerzett szakértői vélemény szerint a kérdéses terméket a 392490 számú VIII. áruosztályba tartozó vámtarifaszám alá kell helyesen besorolni, és a közigazgatási bíróság megállapította e szakértői vélemény tekintetében, hogy aggálytalan, következetes, ítélet alapjául elfogadható. A vámtarifaszám alkalmazásának kötelező szabályait az alperes ugyancsak mellőzte. A perbeli vizsgálatot közvetlenül megelőzően igen alapos adóhatósági vizsgálatot folytattak a felperesnél, ami az áfafizetési kötelezettségekre is kiterjedt, és ennek során problémát nem észleltek. Az adott időszakban nem történt olyan jogszabályváltozás, ami a vámtarifaszám módosítását indokolta volna. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az eljáró revizor elfogultságával kapcsolatos minden felperesi bizonyítékot. A felperes állította, hogy az áttarifálást nem a Vám- és Pénzügyőrség, hanem az eljáró revizor határozta el, és csupán ennek megerősítésére kereste meg a vámhatóságot „segítő együttműködés” céljából, melynek során figyelmen kívül hagyták a felperes által felajánlott szakértők véleményét, az ügyben illetékes szakhatóságok állásfoglalását. A bekövetkezett kárát kimutatásokkal bizonyította és azt, hogy ez nyilvánvalóan az alperes államigazgatási tevékenységével függött össze, hiszen határozataival szinte teljesen lehetetlenné tette a felperes termékeinek az Országos Egészségbiztosítási Pénztár rendszerében történő értékesítését. A felróhatóság kérdéskörében is az áttarifálás körülményeire hivatkozott, továbbá a meghallgatott tanúk vallomására és ennek során azt az álláspontot fogalmazta meg, hogy az alperes részéről az eshetőleges szándék vagy a súlyos gondatlanság mindenképpen fennáll, hiszen ezt az áttarifálást semmi nem indokolta. Az eljárás során a revizor olyan adatokat kért be soron kívül, amelyek felhasználásának célját nem jelölte meg és figyelmen kívül hagyta a beszerzett hivatalos minősítést. Ez nemcsak a revizor vétkes magatartását jelenti, de feletteseinek és a másodfokú hatóságnak is a mulasztását, hiszen egy ilyen kétséges jogi helyzetben figyelmen kívül hagyták az illetékes minősítő szervek rendelkezésre álló határozatait és nem éltek a további szakértői bizonyítás lehetőségével. Állította, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, ugyanakkor a rendes jogorvoslat lehetőségét igénybe vette. Az okozati összefüggés és a kár kérdéskörében kifejtette, hogy szemben az ítéletben írtakkal mindvégig kérte szakértő kirendelését és ettől az indítványától 2007. augusztus 7-i észrevételében csak azért állt el, mert az alperes a becsatolt kimutatásait előkészítő iratában nem tette vitássá. Így joggal számított arra, hogy állításait az elsőfokú bíróság bizonyítottnak tekinti. Végül rögzítette, hogy az első- és másodfokú közigazgatási szerv tekintetében a felelősség megosztását azért nem minősítette szükségesnek, mert a kárt az eljáró revizor, az első- és másodfokú adóhatóság, illetve az ügyben eljáró többi adószerv együttesen okozta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az elsőfokú eljárásban előterjesztett nyilatkozatai fenntartása mellett előadta, hogy a közigazgatási eljárásban az arra irányadó szabályok szerint járt el. A jogszabályok a vámtarifa besorolás tekintetében szakvélemény adására jogosult szervként a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetét jelölik meg, tehát kellő körültekintést tanúsított akkor, amikor

ezt a szervet kereste meg és egyben úgy is járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ezt alátámasztja az is, hogy nemcsak az elsőfokú eljárásban, hanem a másodfokú eljárás keretében is többször megkereste ezt a szervet, mely a véleményét még a közigazgatási perben is fenntartotta. A konkrét adóügy szempontjából tehát e szervezet véleményének volt relevanciája és nem a felperes által a másodfokú eljárásban becsatolt szakértői véleménynek, ami egyébként adójogi szempontból teljesen irreleváns tartalmú, az adóigazgatási eljárásban a bizonyításra alkalmazhatatlan volt. Érthetetlennek minősítette, hogy milyen jogszabálysértést valósított volna meg a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének megkeresésével. A felperes csupán állította, hogy az alperes rábírta a Vám- és Pénzügyőrséget a megalapozatlan, soron kívüli együttműködésre, mellyel egyben azt is sugallta, hogy az alperes és ez a szerv eljárása során szándékosan, tisztességtelenül, esetleg más társaság gazdasági előnszerzése biztosítására alkalmas módon járt el. A felperes azonban ezen állításait nem bizonyította, bizonyításra a fellebbezésben foglaltak sem alkalmasak. Nem lett bizonyítva az alperes kirívóan súlyosan jogszabálysértő eljárása. A felperes fellebbezésében előadta azt is, hogy az alperes az üzleti partnereinél lefolytatott vizsgálatok során is súlyosan gondatlanul járt el. Az alperes szerint azonban az a körülmény, hogy mint állami adóhatóság a felperesi társaság üzleti partnereit érintően ellenőrzést folytatott le, önmagában nem jogszabálysértő. A felperes által bejelentett tanú, I.Z. is azt adta elő, hogy bár náluk az alperes áfaellenőrzést tartott, melynek eredményeként határozatot is hozott, azonban nem az alperestől szerzett tudomást a felperes helyzetéről. A közigazgatási perrel összefüggésben rámutatott, hogy a kártérítési per szempontjából nem elegendő az ebben az eljárásban meghozott alperest marasztaló ítélet, mivel ez önmagában nem jelenti az alperes kirívóan súlyos jogszabálysértő eljárását. Az alperes tisztában van azzal, hogy eljárásának minősítése bírói mérlegeléstől függ, de ennek ellenére is hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat a kártérítési felelősséget csak nyilvánvaló, kirívó jogszabálysértés esetén állapítja meg. Az alperes alkalmazásában eljáró revizor tevékenységét kifogásoló felperesi előadással összefüggésben részint hivatkozott az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyításra, részint pedig arra, hogy az Áe. ismeri a kizárás jogintézményét, azonban a felperes elfogultságra, kizárásra okot adó körülményre nem hivatkozott, sem az ellenőrzési szakban, sem az első-, majd másodfokú határozat meghozatalát megelőzően, jóllehet az eljárás során mindvégig volt jogi képviselője. Kizárásra okot adó körülményt a hatósági eljárásban sem tapasztaltak, jóllehet hivatalból vizsgálandó, hogy az ügyintézővel szemben nem áll-e fenn kizárási ok. A fellebbezésben írtakkal szemben állította, hogy helyesen járt el a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének megkeresése során. Az ezzel kapcsolatos ítéleti megállapítások megalapozottak és jogszerűek. A szakértő kirendelésével kapcsolatos fellebbezési előadások miatt rámutatott, hogy már a 2006. május 30-i ellenkérelmében előadta, hogy a felperes az összegszerűséget nem bizonyította. E helyen rögzítette, hogy a felperes a 2007. június 5-i észrevételében sem az összegszerűséget próbálta bizonyítani, hanem megrendelőinek arányszámát.

A felperes fellebbezése folytán az elsőfokú ítéletnek nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése (Pp. 228. § (4) bekezdés). A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében bírálta felül.

A felperes fellebbezése a következők szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges terjedelemben a tényállást feltárta, és helyesen állapította meg, azt a felek a másodfokú eljárásban sem vitatták, a felperes az abból levont jogi következtetéseket sérelmezte.

Az alperessel szembeni kártérítési felelősség megállapításához a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános feltételek fennállása mellett a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti speciális feltételeknek is teljesülniük kell. A felperes nem vitásan a rendes jogorvoslat lehetőségét, ahol az adott volt, igénybe vette, sőt az alperes sérelmezett másodfokú határozata ellen eredményes bírósági felülvizsgálattal is élt.

Vizsgálni kellett - ahogy ezt az elsőfokú bíróság is tette - a kártérítési felelősség általános elemeinek meglétét. Tényszerűen a bírósági felülvizsgálat az alperes határozatát elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. A hatályon kívül helyezés oka pedig az volt, hogy a közigazgatási perben lefolytatott szakértői, és azt támogató tanúbizonyítás eredményeként a Fővárosi Bíróság a perben érintett termékeket a 392490 vámtarifaszám alá tartozónak minősítette, vagyis az általa lefolytatott bizonyítás alapján felülmérlegelte az alperes határozatát megalapozó bizonyítást. Semmilyen egyéb az alperesre vonatkozó konkrét jogszabálysértést (akár az Art., akár Áfa-törvényt illetően) a közigazgatási perben meghozott ítélet jogi indokolása nem tartalmaz. Az ítélet hivatkozásai a KK 31. és 34. állásfoglalások voltak azzal, hogy a felperes az alperes határozatának jogszabálysértő voltát kizárólag a helytelen vámtarifaszám alá történő besorolás és az emiatt levont adójogi következmények tekintetében kérte (16.K.33.562/2003/13. számú ítélet 3. oldal 6. bekezdés), a határozatot kizárólag jogalapjában támadta, eljárásjogi kifogást azzal szemben nem támasztott (16.K.33.562/2003/13. számú ítélet 3. oldal 7. bekezdés). A közigazgatási ítélet nem foglalkozott, mert a felperes keresetéhez való kötöttség miatt nem foglalkozhatott azokkal az eljárási kifogásokkal, amikre jelen perbeli igényét alapozta alátámasztandó, hogy az alperes részéről nem egyszerű jogszabály-értelmezési tévedésről volt szó, hanem szándékos vagy súlyosan gondatlan eljárásról.

A felperes sérelmezte a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének szakértői igénybevételét, az e szervvel az ügyben kialakított kapcsolat jellegét. A közigazgatási perben eljáró bíróság a vámtarifaszám alá történő besorolást szakkérdésnek minősítette, és ezért rendelt ki a perben szakértőt. A közigazgatási ítélet azonban nem tesz arra vonatkozó megállapítást, hogy a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének bevonása valamely jogszabályi rendelkezést sértett volna. Az Áe. 26. § (1) bekezdése kimondja, hogy a közigazgatási szerv köteles a határozathozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez a rendelkezésre álló adatok nem elegendőek, hivatalból vagy kérelemre

bizonyítási eljárást folytat le. E § (4) bekezdése értelmében a közigazgatási szerv a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A másodfokú bíróság nem észlelt ebben a körben az alperes részéről jogszabályt sértő magatartást. Az Áe. 32. § (1) bekezdése szerint szakértőt kell meghallgatni, ha az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához, megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, vagy jogszabály írja elő a szakértő meghallgatását. E § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy szakértőként az eljáró közigazgatási szerv megfelelő szakértelemmel rendelkező dolgozóját kell az eljárásba bevonni, vagy a jogszabályban meghatározott szervet kell megkeresni. Ha az eljáró közigazgatási szervnek a szakkérdés eldöntéséhez szükséges szakértelemmel rendelkező dolgozója nincs, más szervet vagy szakértő testületet kell megkeresnie. Szakértőként - indokolt esetben - szakértelemmel rendelkező személy közvetlenül is kirendelhető. A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot. Az alperes tehát ezt a jogszabályi előírást sem sértette meg a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézete szakértőkénti bevonásával különös tekintettel a 45/1996. (III. 25.) Korm. rendelet 243/A. § (5) bekezdés a) és d) pontjára. A továbbiakban majd részletesebben tárgyalandó elfogultságot önmagában kizárja, hogy az alperes első- és másodfokú eljárása során a mind egyre előjövő, a felperes által szolgáltatott újabb adatok ismeretében többször is megkereste e szervezetet az állásfoglalása mikénti fenntartása körében. Ettől független körülmény, hogy e szervezet nem látta okát az állásfoglalása módosítására. Az Áe. 32. § (3) bekezdése szerint az ügyfél kérelmére a közigazgatási szerv a kirendelt szakértőn kívül - akár véleményének előterjesztése előtt, akár az után - más szakértőt is kirendelhet, feltéve, hogy a szakértő költségét az ügyfél előlegezi és viseli. E szabály tehát nem teszi kötelezővé más szakértő kirendelését, ennek teljesítése a hatóság mérlegelésétől függ. Megjegyzendő, hogy a felperes ténylegesen nem más szakértő kirendelését kérte, hanem az általa felkért szakértő szakvéleményének figyelembevételét. A két államigazgatási hatóság közötti a felperes által megfogalmazott összefonódást a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem támasztja alá „segítő együttműködését megköszönve” udvariassági formula. Az pedig nyilvánvaló, hogy ha az alperes eljáró revizorában nem vetett volna fel kételyt az adott termék vámtarifaszámhoz kapcsolódó áfabesorolása, nyilván nem kereste volna meg a szakhatóságot. A szakhatóság megkeresése éppen azon alapult, hogy e körben az alperes valamely általa hibásnak tartott gyakorlatot észlelt.

A felperes sem az alperes előtti eljárásban, sem a közigazgatási perben nem hivatkozott az eljáró revizor elfogultságára. Az Áe. 19. §-a tartalmazza a kizárás szabályait, ezek között, hogy az eljárásban nem vehet részt köztisztviselőként az, akitől az ügy tárgyilagosa megítélése nem várható el [(3) bekezdés], és hogy a köztisztviselő a közigazgatási szerv vezetőjének köteles bejelenteni, ha vele szemben kizárási ok áll fenn. A kizárási okot az ügyfél is bejelentheti. [(4) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a felperes által csak a jelen perben hangsúlyozott elfogultságot a bizonyítás anyaga nem támasztja alá. Megjegyzendő a felperes által sérelmezett határozatok meghozatalában a revizor nem működött közre, így az esetleges, de

hangsúlyozottan nem bizonyított elfogultságának a határozat mikénti tartalmú meghozatalában nem lehetett szerepe.

A felperes által felajánlott tanúbizonyítás cáfolta, hogy a partnercég az alperestől szerzett volna tudomást a felperest érintő eljárásról, így már emiatt is alaptalan a felperes azon alapvetése, hogy az alperes a felperest érintő megállapításait köztudottá tette.

Sérelmezte a felperes, hogy az általa becsatolt szakhatóságok, minősítő szervek állásfoglalásait az alperes figyelmen kívül hagyta. Ez alatt feltehetően az Országos Kórház és Orvostechikai Intézet minősítő határozatait értette. E szervezet azonban csak arra volt feljogosítva, hogy az adott terméket alkalmasnak minősítse egészségügyi felhasználás céljára, amit azonban az alperes eljárása nem kérdőjelezett meg.

A felperes tehát - ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította -, nem tudta bizonyítani, hogy az alperes azon kívül, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékot tévesen értékelte, mely téves értékelést csak a közigazgatási perben lefolytatott bizonyítás folytán volt feltárható - felróható, jogellenes magatartást nem valósított meg, ezért a kártérítési felelősség általános feltétele hiányzik. Az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta. Helyes volt, hogy az összecszerűség tárgyában a feltehetően költséges szakértői bizonyítást mellőzte, mert a konjunktív feltételek egyikének is a hiánya a kártérítés iránti keresetet megalapozatlanná teszi. Azt azonban a másodfokú bíróság is megjegyzendőnek tartja, hogy a felperes a kára alátámasztására forgalmi adatokra vonatkozó kimutatást csatolt, de csak azon két évre 2001. és 2002., amikor még az alperesi ellenőrzés hatása semmiképpen sem érvényesülhetett, viszont 2003. és azt követő évekre kimutatást nem csatolt.

A másodfokú eljárásban peresztes felperes a Pp. 239. §-ára figyelemmel alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes képviselőjével felmerült jogtanácsosi munkadíjat (Pp. 75. § (2) bekezdés) megtéríteni. A tárgyi illetékfeljegyzési jog (Itv. 62. § (1) bekezdés g) pont) folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket e törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felperes köteles megtéríteni.

Budapest, 2008. február 21.

Dr. Tölg-Molnár László sk.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.

Dr. Hóbl Katalin sk.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: